

Kirjallisuusanalyysi

= eli analyysi tekstin osista, joista tekstin merkitys ja oma tulkintasi syntyvät.

- Noin 2 sivua fontilla Times New Roman 12, riviväli 1,5
- Alkuun kirjoittajan tiedot ja julkaisuvuosi: ”*Rosa Liksomien novelli ”Metsästysretki” (2012) kuvaa mieskolmikon metsästysretkeä, jota varjostaa kuitenkin uhkaava tunnelma.*”
- **Alkukappaleen** jälkeen noin neljän tai viiden kappaleen **käsittelyosa**, jossa analysoi tekstin oleellisia osia (eli ei tarvitse kaikkia 😊 esimerkiksi kertojasta saattaa riittää vain maininta minkälainen kertoja tekstissä on. Kertojan pidempi analysointi ei aina ole tarpeellista – mutta joskus on!).
- Analyysi paranee aina tekstistä poimituilla hyvillä esimerkkilauseilla, mikä tekee myös analyysistä uskottavan.
- Viimeiseksi analyysin kokoava **lopetuskappale**

1) Kertoja

- kuka kertoo: kaikkietävä kertoja / minäkertoja : ”*Novellin minäkertoja on puhekieltä käyttävä suomalaismies, joka kuvaa tapahtumia etupäässä ronskeilla ja värikkäillä ilmauksilla.*”

2) Aihe ja juoni

- mistä teos kertoo (aihe): ”*Novellin aiheena on mieskolmikon metsästysretki.*”
- missä järjestyksessä asiat esitetään (juoni) ”*Juoni rakentuu reissuun lähdöstä ja metsälle suuntaamisesta. Jo novellin alussa vihjaillaan, ettei kaikilla metsästysretkeen osallistujilla tulisi olla lupaa tarttua aseeseen, mikä luo novellin tapahtumille oman jännitteensä. Novelli päättyy kuitenkin onnellisesti, eli juonen jännite ei saavuta huippuaan.*”

3) Aika

- milloin: aikakausi, vuodenaika, vuorokaudenaika, tapahtumien kesto: ”*Tapahtumat sijoittuvat parhaaseen metsästysaikaan. Novellin tapahtumat kattavat pari päivää metsällä, mutta minäkertoja paljastaa myös asioita henkilöihahmojen menneisyydestä. Kertojan käyttämä puhekieli luo kuvan nykypäivän Suomesta.*”

4) Miljö

- tapahtumaympäristö; ajallinen ja paikallinen: *"Metsästysretken tapahtumat sijoittuvat suomalaiseen metsään, jota kuvataan kauniisti ja elävästi: "Metsä otti meidät vastaan viileenä, kosteena, mutta ystävällisenä."*

5) Henkilörakenne

- päähenkilö(t) ja sivuhenkilö(t)
 - ➔ onko heidän iässä, luonteessa, käytöksessä tai ulkonäössä jotain huomionarvoista.

"Novellin päähenkilö on myös novellin minäkertoja, mutta vielä enemmän lukija oppii metsästysretkelle mukaan lähteneestä Antonista, jota päähenkilö kuvailee: "Anton valmistui kaks vuotta sitten ekonomiksi ja sil on mukkee osakesalkku. Massii on, mutta asetta se ei saa hankittua." Novellin konfliktit syntyvät juuri Antonin arvaamattoman käytöksen takia.

6) Motiivit

-esineet tai aiheet, jotka vaikuttavat tapahtumien kulkuun; tulkinnan kannalta tärkeitä

-symbolit = vertauskuvia

"Metsästysretki-novellissa aseet muodostavat ymmärrettävästi oleellisen motiivin. Vaikka minäkertoja kuvailee aseita melkein lempeästi ("Olin jo antamassa isän Tikka-kivääriä Antonille, kun muutinkin mieleni ja heitin sen Ronille."), edustavat ne kuitenkin koko ajan myös uhkaa ja tuovat novelliin sen jännityksen."

7) Teema

- mitä kirjailija tahtoo sanoa elämästä teoksen avulla
- aihe koko laajuudessaan; teoksen abstrakti johtoajatus, määrää juonenkuvion
- Oma luenta voi synnyttää erilaisia teemoja, mutta oma tulkinta pitää olla aina perusteltu tekstiesimerkeillä.

"Metsästysretki kuvaa ensilukemalta harmitonta poikien viikonloppua metsällä. Antonin arvaamaton käytös ja novellissa vallitseva uhkaava tunnelma kuitenkin herättelevät kysymään, kuten minäkertojakin novellissa pohtii: "Voiko toista ihmistä oikeasti tuntea? Tunsinko minä Antonin?"

8) Avoimet kohdat > oma tulkinta, miksi jotain jätetty kertomatta.

"Minäkertojan ongelmiin Antonin kanssa viitataan vain vihjauksilla, "Mun ja Antonin välillä kaikki meni hienosti, kunnes se nappas mun systeriä."

Vain yhdestä maininnasta lukija voi päätellä, että Antonilla on ollut ongelmia vihanhallinnan kanssa. Ainakin itse tulkitseen ”nappaamisen” väkivaltaiseksi, vaikka se ei olekaan yleistä ja tunnettua puhekieltä.”

9) Havainnot kielestä -> esimerkiksi aikamuodoista, virkkeiden pituudesta ja dynaamisuudesta

”Liksomin kieli on nautinnollista ja kerronta terävää. Miljööön ja tapahtumien kuvaus hoidetaan kirjavalla puhekielellä, jota satunnaiset kirosanatkin värittävät. Luontoa kuvatessa kieli saattaa kuitenkin vaihtua yleiskieleen, mikä toimii myös tehokeinona: ”Vastarannalla ui sorsapariskunta.”

10) Kokoava lopetus -> jotain yleistä esimerkiksi teemasta.

”Novelli loppuu näennäisen onnellisesti. Aivan viime metreillä rakenneltu jännitys ei saavuta huippuaan, kun minäkertoja löytää Antonin ja Ronin nauttimasta kahvia sulassa solussa. Silti novelli jättää lukijan mieleen kaihertamaan oleellisia kysymyksiä. Voimmeko luottaa toisiimme sokeasti? Kuten minäkertoja novellissa kysyy, voiko toista todella tuntea? Loppujen lopuksi on vain liipaisimen painalluksesta kiinni, ettei harmiton ja mukava poikien viikonloppu käänny tragediaksi.”